پنجشنبه ۲۹ آبان ۱۴۰۴
شماره ۴۵۶۲
FARHIKHTEGANDAILY.COM
FARHIKHTEGANONLINE

دکتر رنجبر در اختتامیه پنجمین دوره رویداد کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه آزاد مطرح کرد

آزاداندیشی؛ نجات‌دهنده دانشگاه از سکون

سارا طاهری
خبرنگار گروه دانشگاه

صبح امروز، ساختمان ابن‌سینای دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات حال‌وهوای متفاوتی داشت؛ جایی که پس از چند روز رقابت فشرده و نفس‌گیر، پنجمین رویداد ملی کرسی‌های آزاداندیشی با حضور دکتر بیژن رنجبر، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی و فرزاد جهان‌بین، معاون فرهنگی و دانشجویی رسماً به کار خود پایان داد. سالن‌ها و راهروهایی که دیروز میزبان مناظره‌های پرحرارت دانشجویان در شش محور تخصصی از سلامت تا سیاست و اقتصاد بود، امروز رنگ اختتامیه گرفته بود؛ اما هنوز انرژی بحث‌ها، صدای استدلال‌ها و هیجان تیم‌هایی که تا مرحله نهایی رقابت کرده بودند در فضا جریان داشت. پایان‌بندی امروز تنها پایان یک رویداد نبود؛ بلکه جمع‌شدن جوانانی بود که ماه‌ها از مهرماه تا آبان، از رقابت استانی تا مجازی و سپس حضوری، مسیر ۱۱ هزار تیمی را طی کرده بودند تا جایگاه ۴۸ تیم برتر و نهایتاً ۲۲ تیم نهایی را رقم بزنند. در این دوره از رویداد، تیم‌های یاسا از محور سیاسی، رشد سبز از محور سلامت، تبسم از محور فرهنگی، راه‌جویان آزاد از محور اقتصادی، ره تو از محور اقتصادی و کوشک از محور هنر و معماری رتبه اول را به خود اختصاص دادند

دکتر بیژن رنجبر در مراسم اختتامیه پنجمین رویداد سراسری رقابت‌های دانشجویی کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه آزاد، کرسی‌های آزاداندیشی را «کارخانه جوشش حیات فکر» توصیف کرد. وی با طرح این پرسش که چرا آزاداندیشی مهم است؟ تأکید کرد: «اهمیت این موضوع به این دلیل است که حیات از تضاد زاده می‌شود، نه از سکون.»

دکتر رنجبر با اشاره به یکی از اصول علمی عمیق و لطیف ترمودینامیک، گفت: «هیچ نظمی از دل سکون و یکنواختی به وجود نمی‌آید و نظم، فرزند اختلاف است؛ اختلاف دما، اختلاف فشار و اختلاف اندیشه‌ها. اگر در عالم هیچ اختلاف دمایی وجود نداشت، نه بادی می‌وزید، نه ابری می‌بارید و نه حیاتی شکل می‌گرفت. اگر همه چیز مساوی بود، هیچ چیز ممکن نبود.» وی کرسی‌های آزاداندیشی را همان اختلاف دما، شکستن سکون فکری و ضربه‌ای آرام بر در بسته ذهن توصیف کرد که حقیقت را بیدار می‌کند.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی، آزاداندیشی را «جرئت قدم‌زدن بر لبه جهان» توصیف کرد و با ارجاع به مثنوی مولانا گفت: «داستانی وجود دارد از کسی که می‌گوید «از ترس افتادن، از رفتن ماندم»، اما پیر او پاسخ می‌دهد: اگر نمی‌خواهی بیفتی، هرگز نایست؛ یا راه برو، یا پرواز کن.»

وی ادامه داد: «آزاداندیشی یعنی گفت‌وگو و قدم‌گذاشتن در لبه احتمال، نهراسیدن از به چالش کشیدن و رهاکردن تعارف‌های بیهوده. گاهی در جلسات رسمی هر کس با خودش قرار می‌گذارد: سؤال نپرسم که مبادا سخت شود، چالشی نکنم که نکند سوءتفاهم شود؛ اما اگر سؤال نپرسیم، حقیقت تنها می‌ماند و اگر چالش نسازیم، فکر از نفس می‌افتد.»

دکتر رنجبر آزاداندیشی را مترادف با فرهنگ و اخلاق گفت‌وگو دانست و با استناد به آیه‌ای از قرآن کریم گفت: «خداوند می‌فرماید «فَبَشِّرْ عِبَادِ الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ» بشارت بده به کسانی که سخن‌ها را می‌شنوند و بهترین را برمی‌گزینند.»

وی این آیه را قانون طلایی کرسی‌های آزاداندیشی خواند و تأکید کرد: «شنیدن، مقایسه و داوری سه ستون خرد در این فضا هستند.»

وی همچنین به نهج‌البلاغه و سخن امام علی(ع) اشاره کرد و گفت: «امام علی(ع) می‌فرماید: یک رأی، یک مرد است؛ دو رأی، یک امت.»

دکتر رنجبر با تأکید بر اینکه کرسی‌های آزاداندیشی میدان امت‌سازی فکری است، گفت: «در فضای آزاداندیشی، افراد می‌توانند نظرات متفاوت خود را مطرح کنند به این‌گونه که کسی حرفی بزند، دیگری مخالفت کند، سومی بگوید «من با هر دوی شما مخالفم» و چهارمی آرام بنشیند و در دل بگوید «جالب شد، ادامه بدهید»؛ در چنین فضایی اندیشه‌ها نمی‌میرند، بلکه تکثیر می‌شوند.» رئیس دانشگاه آزاد اسلامی تأکید کرد: «هیچ‌کس از اشتباه نمرده، اما از فکرنکردن چرا.»

وی همچنین درباره افرادی که با اعتمادبه‌نفس زیاد نظر خود را بیان می‌کنند، تأکید کرد: «اعتمادبه‌نفس فقط وقتی خطرناک است که با اطلاعات کم ترکیب شود؛ یعنی نوعی مواد منفجره فکری.» دکتر رنجبر آزاداندیشی را زیست‌شناسی فرهنگ توصیف کرد و با ارجاع به مدل‌های زیستی توضیح داد که ارزش کرسی‌های آزاداندیشی را می‌توان با مثال‌های ژنتیکی و اکولوژیکی درک کرد.

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی اظهار کرد: «در ژنتیک می‌دانیم که تنوع ژنی پیشران تکامل است، در اکولوژی می‌دانیم که تنوع زیستی ضامن بقاست و در ترمودینامیک، ناهمگنی سازنده جریان انرژی است.»

دکتر رنجبر افزود: «در فرهنگ نیز دقیقاً چنین است؛ جامعه‌ای که فقط یک‌صدا دارد، دیریازود از حرکت می‌افتد و جامعه‌ای که صداهای متکثر دارد، به جریان می‌افتد.»

وی کرسی‌های آزاداندیشی را «آزمایشگاه فرهنگ پویا» توصیف کرد و با تأکید بر اینکه آزاداندیشی، تمرین تحمل است نه تکنیک جدال، گفت: «برای جامعه‌ای که می‌خواهد پیش برود، تنها یک مهارت حیاتی وجود دارد؛ مهارت شنیدن. شنیدن به معنای توانایی گوش‌دادن به رقیب فکری است، بدون اینکه در لحظه اول دنبال پاسخ له‌کننده باشیم، بدون ترس از غلبه نشدن و بدون تصور اینکه حقیقت فقط در انحصار ماست.»

او با استناد به سخن امام معصوم(ع) افزود: «نصف حرف برادرت را بر بهترین احتمال حمل کن» و این را «اخلاق شنیدن» خواند.

دکتر رنجبر آزاداندیشی را عاملی دانست که دانشگاه را از سکون حرارتی نجات می‌دهد و توضیح داد: «اگر دینامیک فکری در دانشگاه پایین باشد، دمای اندیشه یکسان می‌ماند و طبق یک اصل ساده، وقتی همه دماها یکسان شود، هیچ جریانی شکل نمی‌گیرد.»

وی افزود: «کرسی‌های آزاداندیشی «تفاوت دمای فکری» ایجاد می‌کنند؛ ایده‌های داغ، پرسش‌های تیز، نقدهای خنک و تحلیل‌های ژرف در این فضا جریان می‌یابند و فرهنگ دانشگاهی به پویایی می‌رسد.» دکتر رنجبر با تأکید بر اینکه آزاداندیشی تربیت «انسان گفت‌وگوگر» است، گفت: «دانشجویی که تمرین گفت‌وگو نداشته باشد، در آینده شهروندی منفعل خواهد شد. اما اگر در کرسی‌ها تربیت شود، مسئولیت‌پذیر می‌شود، جرئت ابراز دارد، توان استدلال می‌یابد، شخصیت اجتماعی‌اش شکوفا می‌شود و از همه مهم‌تر، از فکرکردن نمی‌ترسد.» وی با اشاره به سخن مولانا یادآور شد: «ترسناک‌ترین چیز در جهان امروز، یک انسان بی‌سؤال است نه یک انسان بی‌پاسخ. آدمی که مزه پرسش را چشید، دیگر به‌سادگی به سکوت بازنمی‌گردد.»

دکتر رنجبر، آزاداندیشی را راهی برای جلوگیری از انجماد فرهنگی توصیف کرد و توضیح داد: «انجماد فرهنگی بدترین نوع مرگ است؛ مرگی آرام، بی‌صدا اما عمیق. پیش از آنکه تمدن‌ها با جنگ شکست بخورند، با انجماد فکر شکست می‌خورند و درمان آن فقط یک چیز است: گفت‌وگو.»

وی تأکید کرد: «گفت‌وگوی واقعی، نه سخنرانی‌های طولانی است، نه تکرار شعارها و نه مجالس تأیید متقابل، بلکه شامل سؤال، نقد، پاسخ و جرئت شنیدن است.»

دکتر رنجبر با استناد به سخن امام علی(ع) گفت: «امام علی(ع) می‌فرمایند مَنِ اسْتَقْبَلَ وُجُوهَ الآرَاء، عَرَفَ مَوَاقِعَ الخَطَا کسی که آراء مختلف را بشنود، جای خطا را می‌شناسد.»

وی همچنین آزاداندیشی را «احترام به حقیقت» دانست، نه احترام به صداهای بلندتر و تأکید کرد: «حقیقت نه به دست کسی می‌افتد که بلندتر سخن می‌گوید و نه به دست کسی که محبوب‌تر است، بلکه به سراغ کسی می‌رود که صادق‌تر می‌پرسد.»

رئیس دانشگاه آزاد با اشاره به برگزاری این مراسم‌ها و آموزه‌های آن گفت: «همه این موارد یک پیام دارند: حقیقت نیازمند جمع است، نیازمند تضارب و نیازمند گفت‌وگو.»

وی تأکید کرد: «ادب در سخن، برهان در فکر و عشق به حقیقت «منشور کرسی‌های آزاداندیشی» را تشکیل می‌دهند.»

دکتر رنجبر تأکید کرد: «امروز پایان یک مراسم نیست، بلکه آغاز یک مسیر است؛ مسیر دانشگاهی که می‌خواهد فرهنگ گفت‌وگو را نه در شعار بلکه در عمل جاری کند.»

رئیس دانشگاه آزاد در پایان گفت: «این مسیر متعلق به نسلی است که می‌خواهد فکر کند، بپرسد، نقد کند و رشد کند و امیدواریم روزی فرابرسد که آزاداندیشی در دانشگاه‌ها نه یک مراسم، بلکه بخشی از زندگی روزمره باشد.»

کرسی‌های آزاداندیشی در هر سال بر اساس بازخوردها اصلاح شد

فرزاد جهان‌بین، معاون فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد نیز در آغاز این مراسم با قرائت پیام مقام معظم رهبری به اولین دوره رویداد کرسی‌های آزاداندیشی گفت: «در این پیام آمده است «اقدام عملی در راه‌اندازی کرسی‌های آزاداندیشی و رقابت گسترده گروه‌های دانشجویی، بی‌گمان در شمار افتخارات دانشگاه آزاد اسلامی ثبت خواهد شد.

از مدیریت دانشگاه و دانشجویان عزیز شرکت‌کننده متشکرم. این سنت حسنه باید در این دانشگاه و دیگر دانشگاه‌های کشور ادامه یابد ان‌شاءالله.»

وی در ادامه با بیان اینکه رویداد سراسری رقابت تیم‌های دانشجویی در کرسی‌های آزاداندیشی رویدادی است که از سال ۱۳۹۹ در شش محور آغاز شده، خاطرنشان کرد: «این رویداد مختصاتی منحصربه‌فرد دارد. این رویداد در هر سال بر اساس بازخوردهای استادان و دانشجویان اصلاح شده و «امروز به یک فناوری پخته» رسیده است که با دریافت بازخوردها همچنان بهتر خواهد شد.»

وی رقابتی‌شدن کرسی‌ها را «یکی از کارهای مهم» دانست و افزود: «هرچند موارد مشابه در کشور وجود دارد، اما از هر موضوعی سخن می‌گویند؛ درحالی‌که ما در دانشگاه آزاد کرسی‌ها را در شش محور تخصصی برگزار می‌کنیم.»

جهان‌بین ادامه داد: «مفهوم مخالف و موافق در این کرسی‌ها با «موافق و منتقد» جایگزین شده و تأکید شد که «هر منتقدی مخالف نیست و انتقاد به معنای مخالفت نیست»، در واقع در این رویداد بانک عظیمی از گزاره‌ها از طریق استادان و تیم‌ها جمع شده است. اکنون فقط در مرحله نهایی ۹۰ گزاره در حوزه‌های مختلف داریم که شرکت‌کنندگان درباره‌اش بحث کرده‌اند.»

وی با اشاره به روند افزوده‌شدن «استاد راهنما» به تیم‌ها، گفت: «سال اول دیدیم ملایر خیلی شکوفا عمل کرد؛ بررسی کردیم متوجه شدیم استاد راهنما دارند. از آن سال استاد راهنماها به این رویداد پیوستند و تشکل‌ها، بسیج و کانون‌ها هم به این عرصه آمدند.»

معاون فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد با تأکید بر اینکه مسئله اصلی در کرسی‌های آزاداندیشی استدلال، استناد و اخلاق‌مداری در بحث است، گفت: «داوران رویداد از سلایق مختلف سیاسی انتخاب شده‌اند و «بهترین‌ها» در این بخش حضور دارند.»

وی با بیان اینکه وجود ۱۱ هزار تیم و ۶ هزار استاد، چیزی نیست که در کشور نمونه داشته باشد، اظهار کرد: «این رویداد فقط یک رویداد نیست، بلکه عبور از آموزش حافظه‌محور به یادگیری کاربردی، گفت‌وگوی سازنده و تمرین عملی است.»

جهان‌بین افزود: «در این رویداد ۱۱ هزار تیم دانشجویی حضور داشتند و ۷ هزار کرسی؛ یعنی ۷ هزار نشست علمی برگزار شده که همه ثبت شده‌اند، همچنین ۶ هزار استاد مشاور تیم‌ها را همراهی کرده و ۱۳۰۰ استاد در داوری مشارکت داشته‌اند.»

وی مهم‌ترین دستاورد رویداد را «ثبت کیفی مباحثات» دانست و گفت: «ادب گفت‌وگو، قدرت استدلال و استناد تیم‌ها را هر کسی دید واقعاً شگفت‌زده شد.»

وی با اشاره به آمار تیم‌های شرکت‌کننده در این رویداد، گفت: «در سال اول ۱۴۶۰ تیم داشتیم، امسال ۱۱۸۳ تیم. بیشترین حضور در محور فرهنگی با ۲۹۸ تیم بود؛ محور اجتماعی ۲۱۵۴ تیم، سیاسی ۸۶۲ تیم، اقتصادی ۷۲۶ تیم. همچنین از همه استان‌ها تیم داشتیم؛ از استان‌های کمتربرخوردار تا برخوردار.» معاون فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد با گرامیداشت یاد و نام «دانشمند مجاهد شهید طهرانچی» گفت طنین صدای او در قرائت پیام رهبر انقلاب در اولین دوره رویداد «هنوز در جان ماست.»

اخلاق در روند مناظرات رعایت شد

در ادامه مراسم جمشید صباغ‌زاده، قائم‌مقام رئیس دانشگاه در واحد علوم و تحقیقات با اشاره به اینکه «افتخار گفت‌وگو و مناظرات» در این رویداد برای او بسیار ارزشمند بوده، دو نکته مهم را موردتوجه قرار داد. نخستین نکته، رعایت اخلاق در روند مناظرات بود. وی توضیح داد: «نظر مخالف مطرح می‌شد، جواب داده می‌شد، اما اخلاق رعایت می‌شد؛ چیزی که همه به آن نیاز داریم. اخلاق در مباحثات و رعایت تفاوت‌هاست که بسیار مهم است.»

صباغ‌زاده نکته مهم دوم را «استدلال داشتن» عنوان کرد و افزود: «برایم جالب بود که وقتی دانشجو به نظر موافق یا مخالف گوش می‌داد، استدلال می‌آورد. این درس بزرگی است که ما در این جلسات می‌آموزیم. تنها اینکه حقیقت را دوست داشته باشیم کافی نیست؛ اگر حقیقت را دوست داشته باشیم اما نتوانیم از آن استفاده کنیم، ناقص است.» به گفته او، این جلسات سبب می‌شود دانشجویان «پخته‌تر» شوند؛ امری که جامعه نیز به آن نیاز دارد. در پایان مراسم، از تیم‌ها و دانشجویان برگزیده در محورهای مختلف با اهدای لوح تقدیر و جوایز تجلیل شد.

ارزیابی داوران پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی از روند رقابت‌ها

امسال در پنجمین رویداد کرسی‌های آزاداندیشی در مرحله کشوری (حضوری و مجازی) حدود ۱۲۰۰ عضو هیئت‌علمی به‌عنوان داور با معاونت فرهنگی و دانشجویی دانشگاه همکاری داشتند. در هر محور نیز پنج عضو هیئت‌علمی با بالاترین مرتبه علمی به داوری پرداختند. در کنار این داوران نیز حدود ۶ هزار استاد مشاور همراه تیم‌ها بودند و آن‌ها را تا زمان برگزاری کرسی‌ها راهنمایی می‌کردند. در این گزارش با ۳ داور در محور سلامت، اقتصادی و سیاسی گفت‌وگو کرده‌ایم که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

دانشجویان این دوره آگاهانه‌تر به رقابت‌ها وارد شدند

بیتا بردبار آذری، سرداور و مسئول محور سلامت پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه آزاد، در مقایسه این دوره با سال‌های گذشته توضیح داد: «امسال نسبت به سال گذشته هم استقبال بهتر بود و هم باتوجه‌به اینکه ما در هر دوره کم و کاستی‌ها را بررسی می‌کنیم، سعی کردیم رویکردها را نسبت به قبل تغییر بدهیم. با مدیریتی که در بخش فرهنگی وجود داشت و هماهنگی‌هایی که انجام شد، تلاش کردیم امسال شرایط برای تیم‌ها، داوران و مجریان امر مناسب‌تر باشد.» او در ادامه درباره سطح علمی شرکت‌کنندگان گفت: «باتوجه‌به اینکه کرسی‌های آزاداندیشی هر سال برگزار می‌شود، می‌بینیم که هر سال نسبت به سال گذشته رویکردها بهتر و ارتقا پیدا می‌کند. همین باعث می‌شود کسانی که در این کرسی‌ها شرکت می‌کنند، آگاهانه‌تر وارد شوند و از لحاظ جمعی و علمی نسبت به گزاره‌هایی که به آن‌ها ارائه شده پژوهشی‌تر، نظر بدهند؛ چه در مقام موافق و چه در مقام منتقد.»

بردبار آذری در پاسخ به پرسشی درباره راه‌های تقویت جریان آزاداندیشی در دانشگاه و ترغیب دانشجویان به حضور فعال‌تر در این مسیر گفت: «مهم‌ترین ارگان‌هایی که می‌توانند به این موضوع کمک کنند، همان سازمان‌هایی هستند که عملاً کارهای فرهنگی انجام می‌دهند. دانشگاه آزاد و واحدهای دانشگاهی در سراسر کشور می‌توانند این بستر را مهیا کنند. یکی از کارهایی که می‌تواند انجام شود، برگزاری مناظره‌های داخلی است تا دانشجویان علاقه‌مند ابتدا در فضای کوچک‌تر تمرین کنند و آماده شوند؛ نه اینکه با زمان محدود وارد کرسی‌ها شوند.» او افزود: «هدف کرسی‌های آزاداندیشی این است که دانشجو یاد بگیرد چگونه یک موضوع را نقد یا از آن حمایت کند. این فرهنگ‌سازی می‌تواند به کل جامعه هم بسط پیدا کند؛ به این معنا که افراد بدانند اگر موافق یا منتقد موضوعی هستند، چطور باید نظر خود را درست و منطقی بیان کنند.»

بردبار آذری در پایان تأکید کرد: «به نظر من واحدهای دانشگاهی می‌توانند به‌عنوان بازوان پرتوان سازمان مرکزی در این مسیر نقش مهمی ایفا کنند.»

رویداد کرسی‌ها به تقویت آزاداندیشی در دانشگاه کمک کرده است

بیژن باصری عضو هیئت‌علمی دانشکده اقتصاد و حسابداری دانشگاه آزاد تهران مرکزی و داور محور اقتصادی پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه آزاد درباره تجربه حضور خود در پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی توضیح داد: «به‌طورکلی پخته‌تر شدن شرکت‌کنندگان و افزایش دانش آن‌ها نسبت به دوره‌های قبل کاملاً محسوس بود و ازاین‌جهت رویداد مزیت مهمی نسبت به دوره‌های گذشته داشت.»

او درعین‌حال به برخی چالش‌های اشاره کرد و گفت: «در این دوره متوجه شدم هنوز بعضی از گزاره‌هایی که برای تیم‌های موافق و منتقد انتخاب شده بودند، پختگی لازم را نداشتند. گاهی ناسازگاری‌هایی در گزاره‌ها وجود داشت و این مسئله باعث شد تیم‌ها نتوانند به شکل کامل و علمی بحث کنند.»

به گفته او، از دیگر چالش‌ها حضور دانشجویانی از رشته‌های غیرمرتبط در محور اقتصادی بود. باصری توضیح داد: «برخی از رشته‌هایی که در این بخش شرکت کرده بودند با محور اقتصادی هم‌خوانی نداشتند. این باعث شد شرکت‌کنندگان اشراف کافی به تئوری‌ها و مباحث تخصصی اقتصاد نداشته باشند و این موضوع چالش ایجاد می‌کند. بهتر است در دوره‌های آینده این مسئله مدیریت شود.»

باصری درباره راه‌های تقویت جریان آزاداندیشی در دانشگاه‌ها گفت: «آزاداندیشی در فرایند توسعه اتفاق می‌افتد. هرچه جامعه وارد مسیر مدرن‌سازی می‌شود، نیاز به شفافیت و گسترش فضای بحث هم افزایش پیدا می‌کند. دانشگاه‌ها چه دولتی و چه آزاد در این زمینه نقش بنیادی دارند، چون هدایت مسائل کلان و سیاست‌گذاری‌های آینده اقتصاد کشور در نهایت تحت‌تأثیر فضای علمی دانشگاه‌هاست.»

او تأکید کرد: «فضای گفت‌وگو باید بیشتر باز شود، هم از طریق میزگردها، هم نشست‌ها و هم کمیته‌های تخصصی. این فعالیت‌ها باید جریان‌ساز و اثرگذار باشند. اکنون چنین فضایی به‌اندازه کافی وجود ندارد، اما همین پنج دوره کرسی آزاداندیشی به طور قابل‌توجهی به ایجاد این فضا کمک کرده است.»

کارگروهی برای بررسی گزاره‌ها ایجاد شود

لیلا عیسی‌وند، عضو هیئت‌علمی دانشکده علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه آزاد تهران جنوب داور محور سیاسی پنجمین رویداد ملی کرسی‌های آزاداندیشی برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی را اقدامی مثبت دانست و گفت: «همین که نفس برگزاری این کار وجود دارد خیلی خوب است. اینکه بین بچه‌ها گفت‌وگو برقرار می‌شود، آداب گفت‌وگو را یاد می‌گیرند و این روند می‌تواند در نهایت به حل مسئله در آینده کشور کمک کند.»

او در ادامه به نقدی که نسبت به ساختار موضوعات محور سیاسی دارد اشاره کرد و گفت: «گزاره‌هایی که برای تیم‌های موافق و منتقد داده می‌شود، گاهی خیلی کلی است. خصوصاً در محور سیاسی که من داور آن هستم، این کلی‌بودن باعث می‌شود تیم منتقد نتواند مانور زیادی بدهد. این موضوع را با همکارانم هم مطرح کرده‌ام. پیشنهاد من این است که اگر قرار است در سال‌های آینده کرسی‌ها ادامه داشته باشد، برای انتخاب موضوعاتی که به دو تیم منتقد و موافق داده می‌شود، یک کارگروه تشکیل شود تا درباره موضوعات نظر بدهند و گزاره‌ها پخته‌تر و مشخص‌تر شوند.»

او درباره سطح علمی شرکت‌کنندگان نیز توضیح داد که دانشجویان رشته‌های مرتبط مانند حقوق، روابط بین‌الملل، علوم سیاسی و اقتصاد مسلط‌تر ظاهر شدند؛ اما دانشجویانی از رشته‌های غیرمرتبط مثل روان‌شناسی، علوم تربیتی یا زبان‌های خارجی طبیعتاً تسلط کمتری بر مباحث مرتبط با محور سیاسی داشتند. عیسی‌وند به موضوع تقویت فضای آزاداندیشی در دانشگاه‌ها اشاره کرد و گفت: «احساس می‌کنم دانشجوها گاهی دچار خودسانسوری می‌شوند. ممکن است فکر کنند اگر حرفی بزنند یا نقد تندی داشته باشند، با آن‌ها برخورد می‌شود یا تذکر می‌گیرند. بهتر است پیش از برگزاری کرسی‌ها، به آن‌ها اطمینان داده شود که می‌توانند با رعایت احترام، هر نقدی را مطرح کنند. این باعث می‌شود با خیال راحت‌تر صحبت کنند؛ خصوصاً در محور سیاسی که حساسیت بالاتری دارد.» عیسی‌وند اشاره کرد: «در بخش مجازی و همین جلسات حضوری، داوران هیچ نظری نمی‌توانند بدهند و صرفاً شنونده هستند و در نهایت نمره را به دو تیم اختصاص می‌دهند. اگر داوران نیز بتوانند اعمال‌نظر کنند ممکن است به غنای جلسه کمک کند.»

داور محور سیاسی در پاسخ به این سؤال که آیا گرایش سیاسی داوران در تصمیم‌گیری آن‌ها نقش دارد یا خیر گفت: «برای ما در نمره دادن فقط استدلال‌های قوی، دلایل مستند و استدلال‌های قانع‌کننده مهم است. من با اطمینان می‌گویم که نگاه یا گرایش سیاسی داوران هیچ تأثیری در نمره‌دهی نداشت. همان‌طور که در داوری پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها باید فارغ از ارزش‌گذاری شخصی داوری کرد، در کرسی‌ها هم ما همین رویکرد را داشتیم.»

دانشجویان از تجربه حضور در کرسی‌های آزاداندیشی می‌گویند

کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه آزاد، فضایی برای بیان آزادانه آرای دانشجویان در محورهای مختلف اقتصادی، هنر و معماری، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و سلامت فراهم کرده است. شرکت‌کنندگان در این رویداد ضمن رقابت علمی، فرصت پیدا کردند تا توانایی‌های پژوهشی، استدلالی و مناظره‌ای خود را محک بزنند و با یکدیگر تبادل نظر کنند. در این گزارش با ۵ نفر از دانشجویان حاضر در این دوره به گفت‌وگو نشسته و از آن‌ها درباره نقاط ضعف و قوت رویداد پرسیده‌ایم که در ادامه مشروح آن را از نظر می‌گذرانید.

آزاداندیشی نباید فقط سالی یک‌بار باشد

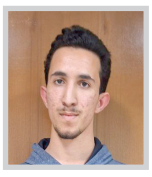

محمدرضا غیبی، دانشجوی کارشناسی معماری دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، یکی از اعضای تیم والا در محور هنر و معماری پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی بود. او پس از پایان رقابت‌های پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی، درباره تجربه حضور تیم خود گفت: «از نظر علمی بچه‌ها بسیار بالا بودند، زیرا بین دانشجویان برجسته واحدهای مختلف، شرکت‌کنندگان برجسته‌ای حضور داشتند. بااین‌حال هیچ‌گاه سطح مطلوب به‌طور کامل حاصل نمی‌شود و همیشه جای پیشرفت برای دانشجویان وجود دارد.» غیبی درباره پیشنهادهای خود برای رفع نقاط ضعف و بهبود برگزاری برای دوره‌های آینده گفت: «پیش از رویداد، نیاز به برنامه‌ریزی اصولی بود، مخصوصاً برای دانشجویانی که از شهرهای دورتر آمده بودند و مشکلات بیشتری داشتند. برگزاری چنین رویداد بزرگی باید با هماهنگی و برنامه‌ریزی دقیق انجام شود.»

او همچنین در خصوص تقویت جریان آزاداندیشی افزود: «این فعالیت نباید فقط سالی یک‌بار برگزار شود و دانشجو بیاید و فقط حرف بزند و برود. آزاداندیشی باید در سطح واحدها و به شکل‌های مختلف ادامه پیدا کند تا از حالت نمادین خارج شود و به روند مستمر علمی و فرهنگی بدل شود.»

تریبون‌های آزاد، پیش‌زمینه حضور در کرسی‌های آزاداندیشی است

زینب امینی، دانشجوی کارشناسی حقوق از واحد خوراسگان دانشگاه آزاد برای دومین بار در رقابت‌های کرسی‌های آزاداندیشی حاضر شده بود. او در ارزیابی خود از این رویداد گفت: «من در دوره چهارم به‌عنوان محقق دوم حاضر شده بودم و در این دوره به‌عنوان سخنران دوم حضور داشتم. سطح تیم‌ها در این دوره بسیار خوب و بالاتر از دوره‌های گذشته بود. در دوره چهارم، به دلیل زیاد بودن تیم‌ها، هرج‌ومرج در مسابقه ایجاد شده بود؛ اما در این دوره، یک مسابقه جلو بود و از مرحله یک‌هشتم شروع شده بود و پس از اولین مسابقه چهار تیم برتر باقی ماندند که باعث شد انسجام مسابقه بیشتر و کیفیت آن بالاتر باشد و داوران نیز نظرات تخصصی‌تری ارائه دادند.» او به برخی نقاط ضعف اشاره کرد و گفت: «دیر اعلام‌شدن گزاره‌ها باعث شده بود تیم‌ها نتوانند تحقیقات لازم را به‌خوبی انجام دهند و همچنین مشکلاتی در اسکان دانشجویان وجود داشت.» امینی درباره راهکار تقویت فضای آزاداندیشی در دانشگاه‌ها تأکید کرد: «باید به تریبون‌های آزاد در دانشگاه‌ها بیشتر اهمیت داده شود تا دانشجویان با سازوکار کرسی‌ها آشنا شوند و پیش‌زمینه کافی برای حضور موفق در مسابقات بعدی داشته باشند. این اقدامات باعث می‌شود دانشجویان پیش‌زمینه ذهنی داشته باشند، با شور و شوق بیشتری ثبت‌نام کنند و تیم‌های منسجم‌تر و بهتری شکل بگیرند.»

لزوم حضور مسئولان در رویدادهای کرسی‌های آزاداندیشی

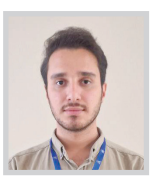

آروین حمه‌بادینی، دانشجوی کارشناسی رشته حقوق دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوکان، یکی از اعضای تیم یاسا در محور سیاسی بود که در اولین دوره حضوری پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی حضور یافته بود. او سطح علمی و استدلال دانشجویان را بسیار بالا ارزیابی کرد و گفت: «حوزه‌های سؤالات و گزاره‌ها نیز تخصصی‌تر شده بودند و کل موضوعات جامعه را در بر می‌گرفتند، به‌طوری‌که دانشجویان توانستند درباره مسائل مهم کشور اظهارنظر کنند.» او نقاط قوت رویداد را به گزاره‌ها نسبت داد و تأکید کرد این موضوع باعث شد دانشجویان تفکر عمیق‌تری نسبت به مسائل کشور داشته باشند و راهکارهای ارائه‌شده به عمل‌گرایی نزدیک باشند. درعین‌حال به برخی نقاط ضعف هم اشاره کرد و گفت: «سؤالات برخی از گزاره‌ها شبیه به هم بودند و بهتر بود گستره سؤالات بازتر باشد تا دانشجویان بتوانند در حوزه‌های مختلف اظهارنظر کنند.» حمه‌بادینی درباره داوری‌ها نیز اظهار کرد: «از نظر داوری، انقلابی در کرسی‌های آزاداندیشی رخ داده است و تفاوت چشمگیری نسبت به دوره‌های قبل وجود داشت. داوران نظرات علمی ارائه می‌دادند و نسبت به موضوعات آگاه بودند.» او در پاسخ به اینکه برای تقویت رویکرد آزاداندیشی چه پیشنهادی دارید، گفت: «همین کرسی‌های آزاداندیشی بهترین راهکار برای تقویت این رویکرد است. در حال حاضر جریان آزاداندیشی در دانشگاه‌ها تقویت شده و دانشجویان به‌راحتی می‌توانند نظرات خود را بیان کنند. بنابراین استمرار کرسی‌های آزاداندیشی و حضور مسئولان در این رویدادها یکی از مهم‌ترین دلایل پیشرفت رویکرد آزاداندیشی در دانشگاه‌هاست.»

داوران منصف و عادل بودند

سارا نصراللهی، دانشجوی دکتری رشته دامپزشکی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج یکی از اعضای تیم رشد سبز در محور سلامت است که در پنجمین دوره کرسی‌های آزاداندیشی شرکت کرده بود. او ابراز خوشحالی کرد که توانسته به مرحله نهایی این رویداد برسد و تجربه حضور در این دوره را مثبت ارزیابی کرد. نصراللهی درباره تجربه خود گفت: «همراهی داوران بسیار دلگرم‌کننده بوده و برخورد گرم آن‌ها باعث شده بود تا شرکت‌کنندگان راحت‌تر با محیط آشنا شوند. پذیرایی و حمایت پرسنل از نقاط قوت رویداد بود و باعث ایجاد انگیزه برای شرکت‌کنندگان شده بود.» بااین‌حال، نصراللهی به محدودیت‌هایی در اسکان شرکت‌کنندگان شهرستانی اشاره کرد که تجربه آن‌ها را کمی دشوار کرده بود. او همچنین داوران را منصف، عادل و بارفتار گرم توصیف کرد و تأکید کرد ارزیابی‌های آنان بسیار حرفه‌ای و حمایت‌کننده بوده است. عضو تیم رشد سبز محور سلامت در پاسخ به سؤال درباره پیشنهاد برای تقویت رویداد آزاداندیشی در دانشگاه‌ها گفت به دلیل اولین تجربه حضورش، نمی‌تواند به جزئیات دقیق اشاره کند؛ اما امیدوار است دانشجویان با تجربه‌تر بتوانند نکات مفیدتری برای بهبود و توسعه این کرسی‌ها ارائه دهند.

کرسی‌ها؛ فرصت ابراز دیدگاه‌ها در چهارچوبی مشخص

پارسا میرزمانی، دانشجوی رشته مدیریت بازرگانی مقطع کارشناسی و عضو تیم «راه‌جویان آزاد»، تجربه خود از حضور در کرسی‌های آزاداندیشی دانشگاه آزاد را تشریح کرد. او سال گذشته به دلیل نداشتن تیم نتوانسته بود شرکت کند؛ اما امسال با همکاری چند دانشجوی علاقه‌مند، تیمی تشکیل داده و توانستند تا مرحله چهار تیم برتر کشور صعود کنند. میرزمانی درباره اهمیت کرسی‌های آزاداندیشی توضیح داد: «همه ما در محورهای اقتصادی، سیاسی، ا